

Finansdepartementet

Yttrande över betänkandet; En generell rätt till kommunal avtalssamverkan (SOU 2017:77), dnr Fi2017/03967/K

Återvinningsindustrierna, ÅI, har beretts möjlighet att lämna synpunkter över betänkandet En generell rätt till kommunal avtalssamverkan.

ÅI är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 20 miljarder kronor och drygt 6 000 anställda. Medlemsföretagen hanterar årligen drygt 12 miljoner ton avfall och återvinningsbart material, varav ca 60 % återvinns till nya råvaror.

Vi kommer endast att fokusera på de frågor som berör återvinningsbranschen, i övrigt ansluter vi oss till vad Svenskt Näringsliv har anfört i sitt remissvar.

- Vi avstyrker att det föreskrivs en generell rätt till kommunal avtalssamverkan som inte avser myndighetsutövning.
- Vi delar inte utredningens bedömning att det finns ett behov av ett generellt undantag från lokaliseringsprincipen.

Vårt motiv är följande:

Vi ser mycket allvarligt på förslaget som riskerar att skapa osund konkurrens i en sådan utsträckning att det slår undan fötterna på en hel bransch – en bransch som dessutom i andra sammanhang lyfts upp som en avgörande pusselbit för samhällets förändring mot en mer cirkulär ekonomi. Dessutom är det många års samverkan mellan kommuner och privata aktörer som byggt upp dagens system, som även framhålls som ett internationellt föredöme och som genererar miljöteknikexport. När det gäller en generell rätt till avtalssamverkan utanför myndighetsutövningen ser vi särskilt stora risker med detta för återvinningsbranschen. En sådan möjlighet riskerar att ytterligare förskjuta balansen mellan

kommunerna och deras kommunala renhållningsbolag på ena sidan och de privata återvinningsföretagen på den andra.

Vi konstaterar att det förslag till generellt undantag från lokaliseringsprincipen som nu lagts fram i utredningen kommer att ge kommuner möjlighet att delta i andra kommuners upphandlingar. Kommuner och kommunala bolag har konkurrensfördelar genom att de inte har samma lönsamhetskrav som privata aktörer samt att de har en monopolverksamhet att falla tillbaka på. Detta innebär att den privata sektorn kommer att konkurrera med kommunala bolag som inte kan gå i konkurs. Kommuner kan erbjuda ett underpris för att sedan vid årets slut överföra medel från annan kommunal verksamhet, sk korssubventionering, vilket visat sig mycket svårt att förhindra.

Förslaget kommer därför att innebära en dramatisk försämring för privata återvinningsbolags möjlighet att konkurrera om dessa uppdrag och att utnyttja befintliga återvinningsanläggningar.

Den brist på konkurrensneutralitet som redan finns har återvinningsbranschen under lång tid påpekat i olika sammanhang och förra året uppmärksammades detta även i de nordiska konkurrensmyndigheternas rapport "Competition in the Waste Management Sector – Preparing for a Circular Economy". I rapporten konstateras att det finns ett avsevärt utrymme för ökad konkurrens inom återvinningssektorn och att införandet av marknadslösningar kan skapa möjligheter till nya och innovativa lösningar som kan medföra kostnadsbesparingar, minska resursbristen och generera en totalt sett ökad effektivitet inom avfallshanteringstjänster.

I rapporten identifierar konkurrensmyndigheterna tre huvudorsaker till den bristande konkurrensneutraliteten i återvinningsbranschen varav en är de otillbörliga fördelar som kommunala bolag har jämfört med privata företag. I sin rapport presenterar konkurrensmyndigheterna även ett antal rekommendationer. När det gäller problemen med konkurrensneutraliteten föreslås bland annat att regelverket avseende kommuners deltagande i marknader i så hög grad som möjligt bör sträva efter att säkerställa neutraliteten.

Utredningens förslag att införa ett generellt undantag från lokaliseringsprincipen går därför helt stick i stäv med de rekommendationer som konkurrensmyndigheterna har föreslagit om att kommunernas deltagande på konkurrensutsatta marknader bör begränsas.

- Vi ser positivt på förslaget att förenkla så kallad extern delegation, vilket kan öka kompetensen och kvaliteten i myndighetsutövningen.

Vårt motiv är följande:

Vi ser positivt på förslaget att förenkla så kallad extern delegation. Detta gäller särskilt i mindre kommuner som på detta sätt kan ta vara på andra kommuners kompetens inom t ex upphandling. Vi anser även att det kan finnas vissa områden där kommunal samverkan som inte avser myndighetsutövning kan behöva förenklas. Utöver de exempel som anges i Svenskt Näringslivs remiss så kan även upphandlingar vara ett sådant område där både kommunerna och näringslivet skulle tjäna på att kommunerna kunde utnyttja varandras expertkompetens. Inom de områden där sådan samverkan är lämplig delar vi Svenskt Näringslivs uppfattning att det i så fall skall lagregleras särskilt.

Sammanfattningsvis;

- Vi avstyrker att det föreskrivs en generell rätt till kommunal avtalsamverkan som inte avser myndighetsutövning.
- Vi delar inte utredningens bedömning att det finns ett behov av ett generellt undantag från lokaliseringsprincipen.
- Vi ser positivt på förslaget att förenkla så kallad extern delegation, vilket kan öka kompetensen och kvaliteten i myndighetsutövningen.

Stockholm den 8 januari 2018

Lina Bergström
Vd
Återvinningsindustrierna